

UCAPAN DEWAN RANCANGAN SELANGOR PERTAMA

Disampaikan oleh YAB Dato' Seri Amirudin Shari

Rabu, 27hb Julai 2022

MUKADIMAH

Bismillahirrahmanirrahim.

Assalamualaikum warahmatullahi wabarakatuh, dan salam sejahtera.

Tuan Speaker dan Ahli-ahli Dewan negeri Selangor,

Pada detik saya berdiri di dalam dewan yang mulia ini, perkataan yang telah kerap kali disebut dan terlintas dalam fikiran apabila merujuk kepada situasi dunia pada hari ini hanyalah satu, iaitu KRISIS.

Krisis bukan sahaja dalam bentuk yang mengancam kesihatan masyarakat akibat pandemik yang kita lalui selama lebih dua tahun setengah, tetapi krisis alam sekitar akibat perubahan iklim, krisis perang di Ukraine selepas Presiden Vladimir Putin mengarahkan armadanya untuk menakluki wilayah *Luhansk* dan *Donetsk* pada 21 Februari lalu.

Semata-mata untuk mengelakkan pergelutan kuasa di Rusia serta untuk memenuhi nafsunya kembali ke zaman kegemilangan *Soviet Union* yang bersifat nostalgia, tindakan Putin menyebabkan satu lagi krisis.

Rusia dan Ukraine membekalkan hampir satu perempat gandum seluruh dunia (24%), 57% minyak biji bunga matahari, dan 14% hasil jagung dunia.

Perang di Ukraine menyebabkan rantai bekalan barangan mula tergendala dan menjadi lebih parah berbanding waktu *lockdown* COVID-19.

Muncul pula krisis kos sara hidup apabila harga barang mula meningkat secara mendadak dan menyebabkan inflasi di serata dunia.

Menurut indeks harga makanan oleh ***Food and Agriculture Organisation (FAO)***, harga makanan pasca Perang Ukraine adalah paling tinggi sejak data harga makanan mula dikutip pada tahun 1990.

Kajian World Investment Report 2022 oleh ***United Nations Centre on Trade and Development (UNCTAD)*** berkata:

UNCTAD meramalkan momentum pertumbuhan pada tahun 2021 mustahil untuk dikekalkan dan aliran masuk FDI pada tahun 2022 akan berada pada trajektori menurun atau kekal mendatar.

Peperangan di Ukraine memberi kesan yang melangkaui sempadan negara itu yang akan menyebabkan krisis tiga serangkai makanan, bahan bakar dan kewangan. Peningkatan harga minyak dan komoditi asas akan meningkatkan lagi inflasi dan memburukkan lagi lingkaran hutang. Peningkatan kes COVID-19 di China yang menyebabkan sekatan pergerakan di beberapa bandar yang penting dalam rantaian nilai global (GVCs) akan mengurangkan pelaburan baru di dalam industri berkaitan GVC.

Asian Development Bank pula menyimpulkan bahawa perubahan iklim akan memberi kesan mudarat kepada sektor pertanian, pelancongan, tenaga, produktiviti buruh, risiko bencana, kesihatan serta alam sekitar. Dan kesemua faktor ini boleh menyebabkan kehilangan KDNK rantau Asia Tenggara sebanyak 11% menjelang tahun 2100.

Impak situasi ini sudah pun mula dilihat dalam negara kita, terutamanya di peringkat isi rumah.

Laporan ***Malaysia Economic Monitor*** yang diterbitkan oleh Bank Dunia pada bulan lalu berkata bahawa satu daripada empat kanak-kanak dalam isi rumah yang berpendapatan RM4,000 ke bawah tidak dapat turut serta dalam pembelajaran secara dalam talian akibat tiada akses kepada perkhidmatan internet.

Dan pengeluaran duit simpanan sehingga 3 atau 4 kali menyebabkan warga emas negara kita hidup dalam keadaan kewangan yang terdedah kepada risiko dan terpaksa bekerja ataupun bergantung kepada kerajaan untuk bantuan.

Krisis-krisis yang sedang dihadapi oleh masyarakat dunia pada detik ini mengingatkan saya kepada kisah keluarga **Joad** dalam judul ***The Grapes of Wrath*** oleh **John Steinbeck**.

Steinbeck menceritakan kesengsaraan **Tom Joad**, seorang peladang yang pada ketika itu menetap di wilayah Oklahoma. Tom Joad terpaksa berhijrah bersama ibu dan ayahnya – **Ma Joad** dan **Old Tom Joad** – meninggalkan Oklahoma, dan menghala ke California kerana tanaman yang diusahakan di Oklahoma tidak mendatangkan hasil akibat kualiti tanah yang semakin lemah disebabkan oleh perubahan iklim.

Pada waktu itu, mereka telahpun dibebani hutang kerana terpaksa membuat pinjaman kewangan daripada bank. Oleh kerana dihimpit krisis ekonomi dalam era ***The Great Depression*** di Amerika Syarikat, bank-bank terpaksa tutup kerana aktiviti perdagangan terhenti.

Pekebun hilang tanah dan ramai berhijrah ke California.

Di California pula, akibat penghijrahan penduduk yang begitu ramai yang menceburi bidang pertanian, hasil sayur dan buah-buahan terlampau banyak sehingga penawaran melebihi permintaan. Penduduk California mula resah dan marah terhadap orang-orang dari Oklahoma dan wilayah lain yang datang mencari peluang hidup yang lebih selesa di California.

Steinbeck memetik tajuk '*The Grapes of Wrath*' daripada sebuah lagu yang dihasilkan ketika Perang Saudara Amerika yang berlaku antara tahun 1861 hingga 1865, apabila rakyat Amerika melawan sesama sendiri.

Apabila ketegangan mencapai satu tahap yang begitu tinggi, ada pihak-pihak yang tidak bertanggungjawab yang akan ke hadapan untuk menyemai benih kemarahan masyarakat sekaligus merosakkan fabrik mana-mana negara.

Situasi ini mendorong Presiden Amerika Syarikat pada waktu itu, Abraham Lincoln, berkata, "***We must think anew and act anew. We must disenthrall ourselves.***"

Sudah pasti ramai yang akan bertanya, “Mengapa perlu negeri Selangor mengorak langkah untuk menghasilkan Rancangan Selangor? Bukankah Belanjawan tahunan negeri sudah memadai?”.

Saya pasti ada juga dalam kalangan Ahli-ahli Dewan yang mulia ini mempunyai persoalan yang serupa.

Soalan-soalan serta mungkin kritikan yang timbul sentiasa diterima dengan minda yang terbuka dan jiwa yang tenang oleh pentadbiran ini.

Harus kita mengingati bahawa nadi pentadbiran ini berteraskan kepercayaan rakyat negeri Selangor yang diberi dengan begitu hebat sekali bermula tahun 2008 akibat satu perkara, iaitu *islah*.

Tapi *islah* itu tidak boleh bermula dan terhenti dari segi aspek sistem politik dan ketelusan sahaja. Seperti kata-kata Abraham Lincoln yang saya petik tadi, **“We must think anew and act anew”** bermaksud kita harus berfikir dan merancang kerangka besar negeri Selangor untuk masa hadapan.

Dan perancangan ini bukan dibuat semata-mata ingin mendapat sokongan rakyat menjelang Pilihan Raya Umum yang akan datang sahaja.

Kita sudah mula lebih awal apabila Dasar Klusterisasi Ekonomi Negeri Selangor dibentangkan di dalam dewan yang mulia ini pada akhir tahun 2018. Dasar Klusterisasi itu yang memfokuskan 10 gugusan bertujuan memberi kekuatan dan keunikan setiap daerah di Selangor sambil mewujudkan insentif untuk perniagaan kecil dan sederhana berkembang, serta memupuk koordinasi di antara sektor awam dan swasta untuk bersaing di rantau ini.

Tetapi pandemik COVID-19 menyebabkan kita tiada pilihan selain menyelamatkan nyawa serta perniagaan kecil dan sederhana yang tertekan selama dua tahun bermula akhir 2019.

Tuan Speaker,

Jabatan Perangkaan Malaysia menyatakan bahawa negeri Selangor direkodkan sebagai negeri penerima migrasi yang tertinggi di Malaysia kecuali pada waktu pandemik apabila rakyat mula kembali ke kampung halaman masing-masing.

Jabatan Perangkaan juga melaporkan bahawa Selangor kekal sebagai negeri penyumbang terbesar kepada KDNK negara sebanyak 24.8% pada tahun lalu. Ini secara terang menunjukkan bahawa, walaupun kedudukan negeri Selangor sebagai hab ekonomi serta tenaga kerja paling tinggi, kita harus sentiasa merancang untuk meneroka peluang-peluang baharu dalam jangka masa sederhana.

Perancangan ini harus mengambil kira cabaran-cabaran besar yang sedang dihadapi di dunia, seperti meneroka peluang pekerjaan dalam industri rendah karbon, kos sara hidup, adaptasi kepada perubahan iklim, infrastruktur yang mampan, keselamatan bekalan makanan serta rantai bekalan barangan yang tahan uji ataupun '*resilient*'.

Thomas Piketty, antara pakar ekonomi tersohor dunia, menekankan di dalam bukunya yang terbaharu iaitu '*The Brief History of Equality*', bahawa cabaran terbesar hampir kesemua isu-isu yang dihadapi masyarakat dunia berkait dengan kesenjangan ketidaksamaan.

Beliau berkata bahawa ketidaksamaan tidak berlaku secara semulajadi tetapi, dengan izin, "*inequality is a social, historical, and political construction. And at the heart of this is power relationships which have led to revolts against injustice.*"

Piketty menggunakan contoh gerakan *Black Lives Matter*, *#MeToo*, serta *Fridays for Future* yang dicetus akibat ketidaksamaan kaum, jantina serta alam sekitar yang merentasi negara ataupun generasi.

Walaupun begitu, Piketty turut menggambarkan sejarah ekonomi sejak 1820 sehingga 2020 sebagai jangka masa positif yang berjaya mengurangkan ketidaksamaan, dari segi kewangan, peluang, pendidikan, kesihatan, mahupun kepunyaan harta.

Rancangan Selangor Pertama bukan sahaja beriltizam untuk mencapai sumbangan 30% daripada KDNK negara menjelang tahun 2025, tetapi dengan izin, ***the golden balance*** antara pertumbuhan ekonomi dan penambahbaikan taraf kualiti hidup rakyat yang akan mengurangkan ketidaksamaan ini dengan menyediakan apa yang diperlukan rakyat di lokaliti-lokaliti seluruh Selangor, terutamanya di kawasan yang mengalami pemandaran yang rancak atau dengan izin, “rapid urbanisation”.

Ini harus merangkumi cabaran seperti perumahan mampu milik, penyampaian perkhidmatan kerajaan yang efisien berteraskan konsep negeri berdaya huni.

Rancangan Selangor Pertama (RS-1) ini meletakkan empat belas (14) petunjuk makro sebagai indikator pencapaian keseluruhan kepada tema strategik Rancangan Selangor Pertama (RS-1) bagi memastikan strategi dan inisiatif yang dilaksanakan dapat dinilai dari segi kejayaannya. Antara sasaran utama yang ingin dicapai menjelang tahun 2025 adalah:

Pertama: Pertumbuhan KDNK negeri disasarkan pada kadar 6.5 hingga 7.0 peratus setahun;

Kedua: Pelaburan yang diluluskan untuk sektor utama dan lebih canggih sebanyak 25 bilion ringgit hingga 35 bilion ringgit setahun;

Ketiga: Penembusan Jalur Lebar tetap bagi setiap 100 premis pada kadar 70 peratus;

Keempat: Jumlah peluang pekerjaan disasarkan antara 3.5 dan 3.8 juta orang, bersamaan dengan kira-kira 97% daripada jumlah tenaga buruh di Selangor;

Kelima: Median pendapatan isi rumah dianggarkan sebanyak kira-kira RM 9,290 sebulan;

Keenam: Mengurangkan peratus kemiskinan mutlak kepada 0.7%;

Ketujuh: Mengurangkan peratus kemiskinan relatif kepada 11%;

Kelapan: Skor Indeks Kesejahteraan Keluarga berada pada skala 8.0;

Kesembilan: Pengurangan intensiti pelepasan gas rumah hijau berdasarkan KDNK sebanyak 35 peratus berdasarkan intensiti pelepasan pada tahun 2005;

Kesepuluh: Jaminan bekalan air bersih harian;

Kesebelas: Meningkatkan kadar kitar semula sisa bahan buangan kepada 15%;

Kedua Belas: Kadar penyelesaian projek Rancangan Selangor Pertama (RS-1) yang berimpak tinggi berada pada tahap 100% berdasarkan kemajuan semasa;

Ketiga Belas: Kedudukan Pihak berkuasa Tempatan di Peringkat Kebangsaan berada di penarafan 10 teratas; dan

Keempat Belas: Pendigitalan perkhidmatan kerajaan berbentuk hujung ke hujung (end-to-end) sebanyak 85%.

Tuan Speaker,

Rancangan Selangor Pertama ini merangkumi empat (4) tema strategi, lima (5) pemangkin dasar dan 262 projek serta inisiatif yang merangkumi 19 pemacu perubahan atau ***game changer projects***.

Tema Strategi Pertama: Penguatan Ekonomi

Dalam usaha memperkukuhkan lagi status Selangor sebagai pusat pembangunan ekonomi dan destinasi utama untuk pelaburan strategik di Malaysia dan di rantau Asia, Rancangan Selangor Pertama (RS-1) telah mengenal pasti sembilan (9) sektor tumpuan berdasarkan sumbangan KDNK semasa, potensi pertumbuhan pasaran dan permintaan masa hadapan yang akan terus memacu ekonomi Selangor.

Kesemua sektor ini berpotensi melonjakkan kedudukan ekonomi Selangor sebagai dengan izin, ***economic powerhouse*** di Malaysia di samping menjana peluang pekerjaan yang berkualiti tinggi di seluruh Negeri Selangor.

Selain itu juga, dalam memastikan pengagihan yang saksama bagi aktiviti ekonomi di Negeri Selangor, Rancangan Selangor Pertama (RS-1) juga telah mengenal pasti beberapa wilayah yang akan dibangunkan melalui rancangan pembangunan berasaskan pelan pembangunan wilayah. Ini merupakan tambahan kepada sembilan (9) sektor tumpuan yang dikenal pasti. Pelan Pembangunan Wilayah (Klusterisasi) ini termasuklah Pembangunan Serantau Bersepadu di Selangor Selatan (***Integrated Development Region in South Selangor - IDRIS***), Pembangunan Kawasan Sabak Bernam (***Sabak Bernam Development Area - SABDA***) dan Zon Pembangunan Ekonomi Selangor Maritime Gateway (ZPE SMG).

Tuan Speaker,

Sektor logistik di Malaysia menyumbang kira-kira 3.5% kepada KDNK negara setiap tahun. Perkhidmatan pos dan kurier pula berjaya mencatatkan pertumbuhan tertinggi dalam KDNK ketika pandemik melanda, kesan daripada peningkatan aktiviti e-dagang dalam kalangan para pengguna, sekali gus Selangor berjaya merekodkan 220,930 individu yang bekerja di dalam sektor logistik dan penyimpanan pada tahun 2020.

Oleh itu kita telah mengenalpasti satu Projek Pemacu Perubahan yang bertujuan mengukuhkan sektor logistik sekaligus ekonomi negeri iaitu **Carey Selangor**. Ianya adalah pembangunan Zon Ekonomi Khas (Special Economic Zone - SEZ) yang dicadangkan di Pulau Carey untuk pembangunan pelbagai yang terdiri daripada kawasan perindustrian, komersial, logistik, pelabuhan dan aktiviti rekreasi.

Pembangunan ini bertujuan untuk merangsang dan meningkatkan ekosistem ekonomi maritim yang sedia ada di Selangor, menambahbaik penggunaan tanah untuk pembangunan perindustrian, meningkatkan keterhubungan untuk menyokong kegunaan domestik dan perdagangan asing bagi jangka masa panjang.

Kerajaan Negeri menganggarkan nilai kasar sebanyak RM40.2 bilion akan menyumbang kepada ekonomi menjelang 2060, anggaran sumbangan KDNK sebanyak RM4.71 bilion pada tahun 2045 dan mewujudkan sebanyak 115,000 peluang pekerjaan.

Carey Selangor akan mempunyai keluasan 6,000 hektar di mana zon ekonomi khas akan memberi tumpuan kepada tiga (3) industri utama seperti pembuatan, pelabuhan laut serta hab logistik dan pengedaran.

Ahli Dewan sekalian,

Malaysia mempunyai daya tarikan tersendiri dalam industri pelancongan di rantau ini dengan kekayaan budaya dan pelbagai tarikan yang lain. Ia merupakan salah satu penyumbang terpenting kepada ekonomi negara. Semasa pandemik, pertumbuhan sektor ini terjejas dengan mencatatkan penurunan mendadak sebanyak 72% pada tahun 2020.

Secara kesimpulannya, pandemik memberi impak yang besar kepada sumber pendapatan dan pekerjaan berkaitan sektor ini. Kerajaan Negeri juga telah melancarkan Pelan Induk Pelancongan Negeri Selangor 2021-2026 bagi merangsang semula kerancakan industri ini.

Selangor mempunyai banyak daya tarikan berkaitan sektor pelancongan untuk ditawarkan di dalam daerah-daerah Negeri Selangor sekaligus berupaya memperkukuhkan potensi sektor pelancongan.

Di antara projek pemacu perubahan yang telah dikenal pasti adalah pembangunan **Shah Alam Contemporary and Modern Arts (SAMA)** di bawah inisiatif Kluster Pelancongan Selangor. Kita percaya ramai pelancong dalam dan luar negara akan mengunjungi Muzium Seni ini dan menyaksikan kehebatan seniman Malaysia serta Asia Tenggara.

Sementara itu **IDRISS** merupakan pembangunan pelaburan swasta bersepadu di daerah Sepang dan Kuala Langat, didorong dan dilengkapkan dengan kemudahan oleh pihak Kerajaan Negeri dan disokong dengan insentif Negeri dan Persekutuan merangkumi jumlah keluasan 40,000 ekar dengan anggaran Nilai Pembangunan Kasar (GDV) sebanyak RM 1 trilion.

Tuan Speaker,

Di Selangor, sektor pertanian berkembang pada kadar 3% setahun dari tahun 2015 hingga 2020 dan terus berkembang meskipun dalam keadaan berlakunya pandemik COVID-19. KDNK sektor pertanian Selangor mencatatkan peningkatan marginal kepada RM4.72 bilion pada tahun 2020, berbanding RM4.71 bilion pada tahun 2019.

Selangor memberikan komitmen terhadap sektor pertanian melalui peruntukan khusus dalam Belanjawan Selangor 2021 termasuk inisiatif menghasilkan tanaman nilai tinggi melalui penggunaan IoT dan teknologi yang melibatkan peruntukan RM26.4 juta. **Selangor Accelerator Programme** juga turut memberi pengkhususan terhadap pembangunan industri agroteknologi, selari dengan aspirasi negara.

Justeru, Rancangan Selangor Pertama (RS-1) akan melaksanakan **SABDA** yang bertujuan untuk merangsang pertumbuhan ekonomi di daerah Sabak Bernam.

Jumlah pelaburan RM 1.9 bilion untuk pembangunan Sabak Bernam, meliputi kawasan seluas 1,317 hektar ini dianggarkan akan memberi pulangan hasil sebanyak RM 248 juta setahun daripada aktiviti teras ekonomi serta mampu mewujudkan 3,600 peluang pekerjaan.

Tuan Speaker,

Malaysia mempunyai ekosistem aeroangkasa yang komprehensif. Dianggarkan 63% daripada 240 syarikat aeroangkasa dan syarikat berkaitan aeroangkasa di Malaysia berpangkalan di Selangor sekaligus menjadikan Negeri Selangor sebagai hab aeroangkasa.

Selaras dengan matlamat yang digariskan dalam Rangka Tindakan Aeroangkasa Selangor 2020-2030, suatu projek telah dikenalpasti untuk menjadi pemacu perubahan di bawah sektor ini. Ianya adalah **Selangor International Aero Park** atau dikenali sebagai **SAP** bertujuan memastikan Selangor dan Malaysia terus menjadi hab aeroangkasa di peringkat global dan khususnya di peringkat serantau dalam ASEAN.

Manakala itu Kerajaan Negeri akan melancarkan suatu **Zon Pembangunan Ekonomi Selangor Maritime Gateway (ZPE SMG)** yang bertindak sebagai koridor pembangunan ekonomi dengan meliputi kawasan seluas 27,960 hektar di sekitar Sungai Klang beserta anggaran pelaburan sebanyak RM 2.2 bilion.

Tuan Speaker,

Projek pemacu perubahan Stadium Shah Alam tentunya menggamit nostalgia dan emosi terutamanya penyokong pasukan Merah Kuning. Kerajaan Negeri berpandangan sudah tiba masanya stadium dan lingkungannya diberi nafas baharu. **Projek Pembangunan Semula Kompleks Sukan Shah Alam (KSSA)** bertujuan untuk membina stadium kalis usang atau '*futureproof*' stadium dan fasiliti sukan yang menerapkan ciri-ciri teknologi terbaharu dan pelaksanaan pembangunan serta kelestarian persekitaran.

Kerajaan Negeri mengenal pasti faktor utama kejayaan projek ini antaranya prestasi pemaju dalam menyiapkan stadium dan fasiliti sukan, kerjasama dan koordinasi bersama pihak berkepentingan dalam memastikan keperluan Negeri Selangor dipenuhi. Kita mensasarkan GDV bernilai RM 8-13 billion.

Tema Strategik Kedua: Mempertingkatkan Inklusiviti Sosial Dan Kesejahteraan Rakyat

Tuan Speaker,

Ketika Amerika Syarikat dihimpit dengan krisis ekonomi dan kepimpinan serta pergolakan global pada awal tahun 1932, Presiden Franklin Delano Roosevelt (FDR) telah memperkenalkan dasar '*The New Deal*' bagi memacu pertumbuhan ekonomi, menjamin kebajikan rakyat serta membawa Amerika Syarikat keluar dari krisis ekonomi yang meruncing.

Setelah berjaya menstabilkan keadaan ekonomi, FDR telah memperkenalkan ***The Second New Deal*** pada tahun 1935 yang menumpukan kepada kebajikan rakyat terutama golongan yang terkesan dengan krisis ekonomi. Antara yang diperkenalkan ialah ***Social Security Act*** yang memberi bantuan kepada mereka yang kehilangan pekerjaan, pencen serta bantuan kebajikan.

Kerajaan Negeri Selangor di bawah Pakatan Rakyat dan kemudiannya Pakatan Harapan telah melaksanakan Program Merakyatkan Ekonomi Selangor (MES) pada tahun 2008 yang bermula dengan 7 inisiatif. Program ini dilaksana dengan matlamat berkongsi hasil Negeri Selangor dengan rakyat dan membantu rakyat mengharungi kemelesetan ekonomi ketika itu. Setelah itu, program MES diperkemas dan dikembangkan menjadi 36 inisiatif di bawah kerangka Inisiatif Peduli Rakyat.

Pada 2019, Kerajaan Negeri telah memperkemas, menambah baik dan menjajarkan program serta inisiatif di bawah Inisiatif Peduli Rakyat. Pada 2021, Kerajaan Negeri telah mengumumkan Iltizam Selangor Penyayang dengan 44 program yang meneruskan kesinambungan MES dan IPR serta pada masa yang sama melengkapkan ekosistem program kebajikan Kerajaan Negeri. Iltizam Selangor Penyayang (ISP) turut dirangka dengan mengambil kira faktor kemelesetan ekonomi pasca pandemik dan mengkhususkan konsep dari kebajikan kepada pemerikasaan. Inilah yang diungkap oleh ahli ekonomi terkenal, Amartya Sen sebagai ***social justice*** ataupun keadilan sosial di dalam bukunya, '***The Idea of Justice***'.

Itizam Selangor Penyayang adalah '***The Second New Deal***' dengan izin, bagi membantu memperkukuhkan kitaran sosioekonomi, menambah baik kehidupan rakyat Selangor menerusi program-program kebajikan dan memberi fokus kepada golongan rentan bangkit setelah dihimpit pandemik dan masalah ekonomi.

Dalam Rancangan Selangor Pertama (RS-1) ini, enam (6) bidang tumpuan telah dikenal pasti berdasarkan kajian yang terperinci untuk mengenal pasti faktor-faktor utama yang memberi impak kepada kesejahteraan rakyat. Enam (6) sektor tumpuan utama itu adalah:

- Pertama: Penjanaaan Pendapatan dan Kebajikan Sosial

Penjanaaan pendapatan dan kebajikan sosial tertumpu kepada pendapatan isi rumah, kemiskinan dan pengangguran merentasi semua kumpulan demografi di negeri ini. Mengurangkan kesemua kadar kemiskinan adalah kunci aspirasi dalam tempoh 5 tahun akan datang. Negeri Selangor juga mencatatkan Indeks Harga Pengguna (CPI) yang kedua tertinggi di Malaysia pada tahun 2020 serta mencatatkan kadar inflasi yang ketiga tertinggi pada tahun 2019. Ini menunjukkan kos sara hidup yang tinggi dan kian meningkat di Selangor.

Bagi membantu rakyat Selangor mendepani cabaran inflasi serta peningkatan kos sara hidup, Kerajaan Negeri telah memperkenalkan Program Bantuan Kehidupan Sejahtera Selangor (BINGKAS) iaitu program bantuan kewangan untuk meringankan beban kos sara hidup keluarga berpendapatan rendah di Selangor, dengan menyediakan RM300 sebulan kepada isi rumah yang layak. Program ini merupakan pemacu perubahan utama bagi strategi ini.

Selain itu, Kerajaan Negeri turut menggalakkan keusahawanan bagi meningkatkan taraf hidup. Strategi ini memberi tumpuan untuk meningkatkan tahap pendapatan isi rumah dan membasmi kemiskinan melalui program bantuan keusahawanan. Contohnya, Skim Hijrah Selangor yang menawarkan pelbagai skim pembiayaan mikro antara RM1,000 hingga RM100,000 dengan pembayaran balik dalam tempoh 6 bulan hingga 3 tahun.

- Kedua: Tumpuan Khas terhadap Kumpulan Sasar (Belia, Warga Emas dan Orang Kelainan Upaya)

Menurut takrifan Bank Dunia, apabila 20% daripada populasi terdiri daripada warga emas yang berumur 65 tahun dan ke atas, maka populasi tersebut tergolong dalam '*ageing society*'. Berdasarkan kajian "***A Silver Lining: Productive and Inclusive Ageing for Malaysia***" oleh Bank Dunia, Selangor mencatatkan kadar populasi berusia lebih 65 tahun tertinggi di Malaysia.

Dijangkakan menjelang tahun 2040, Selangor akan mempunyai unjuran populasi 1.3 juta warga emas yang berumur lebih 65 tahun. Justeru, Rancangan Selangor Pertama (RS-1) ini menyediakan Selangor dalam peralihan tersebut, mensasarkan peningkatan kesihatan fizikal dan mental serta kebajikan warga emas. Program Jom Shopping Warga Emas dan Program Selangor Saring yang turut memfokuskan kepada kebajikan dan kesihatan warga emas di Selangor akan diperluaskan. Selain itu, menerusi Rancangan Selangor Pertama, Kerajaan Negeri akan memperkenalkan polisi yang mesra warga emas bagi diadaptasi di peringkat PBT. Ini termasuklah mewajibkan pembinaan fasiliti khusus warga emas seperti lif khas, laluan khas serta bilik khusus dalam pelan pembinaan bangunan pejabat dan perumahan.

Tidak ketinggalan, tumpuan khas diberikan terhadap kumpulan sasar iaitu belia dan orang kelainan upaya. Sebagai aset masa depan Selangor dan negara amnya, peranan dan tanggungjawab belia akan terus diberi perhatian. Rancangan Selangor Pertama (RS-1) ini akan memfokuskan untuk meningkatkan kesejahteraan belia dan kebolehpasaran belia untuk menangani isu pengangguran serta dengan izin, ***unemployment***.

Selangor mempunyai Dasar Belia yang telah dibawa dan diluluskan di peringkat Dewan Negeri. Dasar Belia Selangor bersifat komprehensif dan holistik untuk masa depan anak muda. Program seperti Roda Darul Ehsan akan diperluaskan bagi membantu meningkatkan penglibatan belia dalam sektor ekonomi gig dengan beberapa penambahbaikan.

Selain itu, Program Selangor Kerjaya yang telah diumumkan pada 2020 telah menerima sambutan yang amat menggalakkan. Sehingga 30 Jun 2022, seramai 25,747 orang tenaga kerja telah berdaftar dengan Selangor Kerjaya manakala 10,708 peserta telah memanfaatkan kemudahan ujian 'profiling' yang disediakan Selangor Kerjaya. Manakala untuk program 'Selangor Freelance', sehingga 30 Jun 2022 seramai 12,381 orang telah mendaftar. Dari jumlah tersebut, 9,578 orang telah disahkan menepati kriteria yang diperlukan. Ini menunjukkan bahawa kedua-dua program padanan kerjaya yang dianjurkan Kerajaan Negeri menerima sambutan yang baik dan Kerajaan Negeri melalui PNSB serta MBI akan memperluaskan lagi kedua-dua program ini untuk anak Selangor.

Golongan Orang Kelainan Upaya (OKU) juga akan terus diperkasakan. Terkini, Selangor mempunyai hampir 90,000 Orang Kelainan Upaya yang berdaftar, menjadikan Selangor berpotensi untuk menjadi negeri lebih mesra OKU. Rancangan Selangor Pertama (RS-1) ini akan menyediakan peluang pekerjaan dan menjana pendapatan kepada OKU, dengan tumpuan tambahan kepada belia OKU semasa mereka beralih dari pusat kebajikan kepada dunia luar seperti Pemulihan dalam Komuniti (PdK) dan perkhidmatan Pusat Kehidupan Berdikari.

- Ketiga: Wanita, Keluarga dan Masyarakat

Wanita merupakan tunjang institusi kekeluargaan dan masyarakat. Cabaran yang dihadapi golongan wanita kian meningkat terutamanya pasca pandemik.

Rancangan Selangor Pertama akan memberikan penumpuan khas bagi membantu wanita bekerja terutama dalam sektor pengasuhan dan penjagaan anak.

Selain dari mengembangkan dan meluaskan inisiatif sedia ada seperti Program Bantuan Tunai ASUH Pintar (bantuan RM 1,200 setahun bagi tujuan penjagaan anak) serta program Bantuan Tunai TUNAS (bantuan tunai RM 300 setahun bagi yuran pra sekolah) , Kerajaan Negeri juga mencadangkan insentif khas bagi syarikat yang mewujudkan pusat asuhan / penjagaan kanak-kanak di pejabat. Ini akan dimulakan dengan agensi-agensi, anak syarikat Kerajaan Negeri. Kerajaan Negeri turut akan mewajibkan penyediaan pusat asuhan kanak-kanak serta bilik khas untuk penyusuan bayi di semua premis PBT di seluruh Selangor.

Langkah dan usaha ini dijangka akan mendorong lebih ramai wanita untuk kekal dan kembali bekerja, seterusnya menyumbang kepada sasaran 75 peratus penyertaan wanita dalam pasaran kerja pada tahun 2025. Selain daripada itu, pembangunan usahawan wanita akan diperkukuh dengan meningkatkan akses kepada pembiayaan dan latihan kemahiran. Rancangan Selangor Pertama (RS-1) juga akan memberi tumpuan kepada program advokasi untuk menggalakkan majikan sektor awam dan swasta untuk menyediakan aturan kerja yang lebih fleksibel seperti bekerja dari rumah dan secara hibrid untuk pekerjaan yang sesuai serta kerja mengikut waktu yang fleksibel khusus untuk golongan wanita.

- Keempat: Perumahan Mampu Milik

Di bawah bidang tumpuan ini, terdapat dua matlamat iaitu untuk meningkatkan kadar pemilikan rumah di Selangor dan menawarkan kediaman yang menjamin kesejahteraan keluarga yang lebih baik. Rancangan Selangor Pertama (RS-1) ini turut memberi penekanan untuk meningkatkan keselamatan di kawasan bandar melalui peningkatan pengawasan jenayah menggunakan teknologi pintar dan menjalankan kempen kesedaran untuk mencegah jenayah.

Pemilikan rumah mampu milik di Negeri Selangor menghadapi tiga isu utama: ketidakpadanan antara penawaran dan permintaan untuk saiz dan jenis rumah, lokasi unit rumah mampu milik dan kesukaran dalam mendapatkan pembiayaan untuk isi rumah berpendapatan rendah, terutamanya mereka yang tidak mempunyai pendapatan yang stabil. Bagi menyelesaikan permasalahan ini serta membantu rakyat Negeri Selangor memiliki kediaman yang selesa, Kerajaan Negeri akan meningkatkan pembinaan Rumah IDAMAN, Rumah Selangorku Harapan yang telah menerima sambutan amat menggalakkan. Rumah Selangorku Harapan dan IDAMAN berkeluasan 1,000 kaki persegi, dilengkapi pelbagai fasiliti dan kemudahan. Bagi menyelesaikan isu pembiayaan perumahan, Kerajaan Negeri sedang giat meneroka bentuk kerjasama dengan institusi kewangan terutama perbankan bagi mewujudkan sistem pembiayaan khusus buat rakyat Negeri Selangor memiliki kediaman.

- Kelima: Penjagaan Kesihatan

Sebagai satu-satunya negeri yang mempunyai pelan kesihatan awam yang holistik yang merupakan kesinambungan daripada usaha negeri Selangor memberi ujian saringan COVID-19 dan Vaksin COVID-19 (SelVAX) percuma, Kerajaan Negeri akan terus memperkasakan sektor kesihatan dalam Rancangan Selangor Pertama (RS1).

Kerajaan Negeri bercadang untuk memperluaskan skop program Iltizam Selangor Sihat dan menambah jumlah peserta. Iltizam Selangor Sihat adalah skim insurans kesihatan untuk golongan berpendapatan rendah bagi membantu mereka mengurangkan beban kos penjagaan kesihatan di pusat penjagaan kesihatan swasta. Skim ini menawarkan perlindungan sebanyak RM500 setahun untuk pemegang polisi kategori keluarga dan RM200 setahun untuk pemegang polisi kategori individu bujang. Dengan meluaskan skop perlindungan serta menambah jumlah peserta, Kerajaan Negeri yakin program ini akan membantu golongan yang memerlukan menerima perlindungan kesihatan yang baik.

Selain dari faktor perlindungan kesihatan, di bawah sektor ini juga Kerajaan Negeri akan menumpukan aspek nutrisi pemakanan terutama buat anak-anak. Dalam belanjawan sebelum ini, Kerajaan Negeri telah mewujudkan Program Anak Selangor Anak Sihat (ASAS). ASAS adalah program pemakanan kanak-kanak bagi keluarga berpendapatan rendah untuk mengurangkan kadar prevalens tumbesaran terbantut dan kekurangan zat makanan di kalangan kanak-kanak.

Dalam Rancangan Selangor Pertama (RS1) ini, Kerajaan Negeri akan memperluaskan ASAS ke seluruh negeri bagi menangani isu kekurangan zat makanan kanak-kanak yang merupakan isu serius di Negeri Selangor. Kerajaan Negeri menjangka dengan menangani masalah kekurangan zat di kalangan kanak-kanak akan memberi impak positif dalam jangka panjang terutama mengurangkan jumlah pesakit bagi penyakit yang berpunca dari kekurangan zat makanan.

- Keenam: Pendidikan

“Let us pick up our books and our pens. They are our most powerful weapons. One child, one teacher, one book and one pen can change the world.”

Kata kata hikmat ini diungkapkan oleh Malala Yousafzai, tokoh yang memperjuangkan pendidikan di bumi Afghanistan. Pendidikan adalah antara bidang tumpuan yang utama di dalam RS-1 dan menjadi salah satu faktor pemacu perubahan ataupun ‘game changer’ yang diperlukan untuk menyediakan modal insan berkualiti kepada Negeri Selangor dan negara serta membina asas yang mampan bagi meningkatkan taraf hidup dan keluar daripada belenggu kemiskinan. Fokus Bidang Tumpuan Pendidikan tertumpu kepada pendidikan yang bermula daripada sekolah rendah hingga pengajian tinggi dengan strategi untuk meningkatkan kebolehcapaian.

Tema Strategik Ketiga: Pemacuan Kelestarian

Isu kelestarian dan alam sekitar sentiasa menjadi isu utama di peringkat global. Berdasarkan laporan Global Risk Report 2021 yang diterbitkan oleh World Economic Forum, risiko jangka panjang yang kritikal dihadapi ketika ini tertumpu pada isu alam sekitar, perubahan iklim serta kelemahan undang-undang dan penguatkuasaan terhadap pihak yang melakukan 'jenayah alam sekitar'. Di Malaysia dan Selangor, kedua-dua isu ini sering hangat diperkatakan dalam arus perdana apabila berlakunya tanah runtuh, banjir kilat dan sumber bekalan air yang tercemar.

Rancangan Selangor Pertama (RS-1) ini mengambil beberapa pendekatan strategik untuk memajukan kelestarian di Selangor. Peralihan kepada pendekatan yang lebih lestari diperlukan pada setiap masa dalam membuat keputusan bagi meningkatkan keutamaan alam sekitar yang lestari dan berlandaskan prinsip Alam Sekitar, Sosial dan Amalan Tadbir Urus (ESG). Lima (5) sektor tumpuan akan menyokong pembangunan kelestarian negeri telah dipilih berdasarkan keadaan alam sekitar negeri dan global, status terkini dan penyelidikan mengenai penambahbaikan yang diperlukan untuk menyelaraskan objektif tersebut dengan Matlamat Pembangunan Mampan (SDG).

Lima sektor tumpuan adalah seperti berikut:

- Daya Tahan dan Pengurusan Bencana
- Pengurusan Air
- Negeri Rendah Karbon
- Pengurusan Sisa
- Biodiversiti dan Sumber Asli

Kejadian banjir dan tanah runtuh di Selangor sering berlaku disebabkan oleh pembangunan dan keadaan cuaca yang ekstrem. Perubahan iklim juga meningkatkan risiko berlakunya bencana. Bencana alam akan memberi kesan terhadap rantai bekalan yang berpotensi menjejaskan ekonomi Selangor amnya.

Bagi tujuan ini, Rancangan Selangor Pertama (RS-1) telah menggariskan beberapa penambahbaikan ke atas program-program sedia ada serta penambahan inisiatif baharu antaranya:

- Penambahbaikan Smart Selangor Operation Centre (SSOC) yang akan berupaya untuk menghantar amaran awal bencana menjelang tahun 2025;
- Pembangunan Pelan Tindakan Pengurusan Bencana yang menggariskan persediaan terhadap pengurusan bencana, tindak balas dan pemulihan dengan tumpuan kepada tadbir urus dan komunikasi yang efektif; dan
- Pelaksanaan projek infrastruktur mitigasi banjir telah dikenalpasti termasuk pendalaman sungai, pembinaan dan penaiktarafan tampungan sungai dan kolam.

Selangor mempunyai kadar penggunaan air dan penggunaan per kapita tertinggi di dalam negara iaitu sebanyak 230 liter per kapita sehari, 45% lebih daripada saranan penggunaan air oleh Pertubuhan Bangsa-Bangsa Bersatu (PBB) iaitu 165 liter per kapita sehari.

Walau bagaimanapun, lebih daripada 90% sumber air mentah Selangor diambil daripada sungai dengan 62% memerlukan rawatan lanjut sebelum ia boleh digunakan sebagai bekalan air. Air Selangor menjangkakan kadar Non-Revenue Water (NRW) yang saat ini berada pada kadar 27.93% akan dapat diturunkan sebanyak 25% lagi menjelang 2025. Ini berlaku setelah 556.14km paip (daripada keseluruhan 30,008km) telah berjaya ditukar setakat 31 Disember 2021.

Rancangan Selangor Pertama (RS-1) telah menggariskan tiga (3) strategi utama dan sembilan (9) projek, program dan inisiatif (PPI) dalam fokus bidang pengurusan air. Pemacu perubahan untuk bidang tumpuan pengurusan air adalah Selangor Maritime Gateway (SMG) - pembersihan dan pemulihan Sungai Klang.

Projek SMG ini memberi tumpuan kepada pembersihan dan pemulihan sungai melalui pelbagai kaedah seperti sistem pemantauan penyebaran kualiti air, **log boom** dan penggunaan jentera pengutip sampah canggih Interceptor. Kaedah lain yang telah dikenal pasti untuk pembersihan dan pemulihan sungai termasuklah Sistem Pengurusan Air Bersepadu dan Loji Rawatan Air Sungai Rasau. Peluang baharu, peningkatan kualiti hidup dan pembangunan kelestarian di sepanjang Sungai Klang dan anak sungainya dapat dipertingkatkan.

Selangor masih mempunyai pelepasan karbon yang positif. Sektor seperti tenaga, pengangkutan dan pembinaan merupakan penyumbang utama pelepasan karbon dalam negeri. Selangor berpotensi menjadi negeri rendah karbon dengan memberi tumpuan kepada penambahbaikan dalam sektor-sektor tersebut melalui penggunaan cara yang inovatif.

Di bawah Rancangan Selangor Pertama (RS-1), Selangor akan memberikan komitmen bagi mencapai pelepasan sifar karbon menjelang 2050 di kawasan bandaraya dan perbandarannya. Pengesanan pelepasan Gas Rumah Hijau (Green House Gas) dalam semua sektor akan dilakukan melalui penggunaan mekanisme pelaporan karbon untuk industri dan pembangunan rangka kerja untuk pengiraan Gas Rumah Hijau bagi membolehkan perancangan karbon rendah yang lebih baik di peringkat tempatan. Pengurangan keseluruhan dalam pelepasan Gas Rumah Hijau, peningkatan daya tahan terhadap risiko iklim dan perlindungan biodiversiti dapat dipertingkatkan.

Sebagai negeri yang mempunyai bilangan penduduk yang tertinggi, Selangor turut menjana jumlah sisa pepejal, terjadual dan klinikal yang tertinggi di negara. Secara purata, Selangor menjana 7,220 tan sisa pepejal sehari, bersamaan 22% daripada sisa pepejal negara.

Selangor kini menuju ke arah sistem pengurusan sisa bersepadu dengan peluang untuk mengurangkan sisa ke tapak pelupusan. Penyelesaian teknologi inovatif seperti kemudahan Sisa kepada Tenaga atau Waste-to-Energy (WTE), penapisan biogas dan banyak lagi boleh menjadikan sisa-sisa menjadi sumber yang berharga. Bagi tujuan itu, bidang tumpuan ini menggariskan dua (2) strategi dan lima (5) projek, program atau inisiatif (PPI). Tiga (3) daripadanya dianggap 'game changer' iaitu Pembangunan Fasiliti Pemulihan Bahan (MRF), Pelan Tindakan Pengurusan Sisa, dan Pusat Pengurusan Sisa Pepejal Bersepadu (ISWMC) dengan loji rawatan Sisa kepada Tenaga (WTE).

Pembinaan loji rawatan Sisa Kepada Tenaga (WTE) dijangka mampu mengurus 4,700 tan sisa pepejal setiap hari dan menjana lebih 90MW elektrik, menyumbang lebih 67% daripada jumlah sisa pepejal yang dijana di Selangor hari ini seterusnya campuran tenaga boleh diperbaharui dipertingkatkan serta mengurangkan penggunaan tapak pelupusan sanitari dan meningkatkan kadar kitar semula.

Kerajaan Negeri dan Pihak Berkuasa Tempatan mempunyai peranan yang sangat penting dalam mengutamakan alam semula jadi dan biodiversiti ini. Untuk meningkatkan kelestarian biodiversiti dan sumber asli di negeri ini, tiga (3) strategi dan sembilan (9) projek, program atau inisiatif telah dikenal pasti di dalam Rancangan Selangor Pertama (RS-1).

Melalui Rancangan Selangor Pertama (RS-1) ini, Selangor akan terus memberi tumpuan terhadap kelestarian alam sekitar di samping meningkatkan tahap kesejahteraan sosial melalui pembangunan infrastruktur hijau dan pemuliharaan sumber asli. Kerajaan Negeri juga begitu komited untuk menjadi negeri rendah karbon pada masa hadapan.

Tema Strategik Keempat: Tadbir Urus S.M.A.R.T dan berkesan

Tuan Speaker,

Apa pun dasar atau polisi yang dirangka tidak akan lengkap tanpa mempunyai sistem penyampaian yang berkesan dan urus tadbir yang cemerlang. Negeri Selangor bertuah kerana memiliki barisan penjawat awam yang sangat pantas bertindak balas dengan keperluan semasa. Ini bukanlah pujian kosong kerana misalnya kita telah membuktikan kemampuan luar biasa di saat melalui perit getir pandemik dan juga bencana banjir besar tahun lalu.

Kita telah menunjukkan bagaimana sinergi antara pelbagai pihak sama ada dengan jabatan atau agensi di peringkat Negeri dan Persekutuan dapat menghasilkan pelbagai bentuk inisiatif yang baru dan terkehadapan. Ini menjadi bukti bahawa kita tidak berkerja *in silo* tetapi mengambil pendekatan saling bekerjasama dan berkongsi maklumat.

Namun sudah semestinya kita tidak harus mudah berpuas hati kerana apa yang berlaku kelmarin tidak semestinya tidak akan berlaku esok malah krisis di masa hadapan mungkin lebih parah lagi. Saya percaya pengalaman menguruskan krisis dapat disesuaikan ke dalam pelbagai bidang kerja yang lain.

Sehubungan dengan itu Kerajaan Negeri Selangor akan mempertingkatkan usaha pengurusan krisis dengan menubuhkan Jawatankuasa Pengurusan Risiko (RMC) di mana pendekatan berasaskan data saintifik akan digunakan bagi mendepani pelbagai bentuk risiko yang dihadapi oleh Negeri Selangor. Kemungkinan perubahan iklim yang mendadak dan taburan hujan yang berlebihan memerlukan kepada tindakan proaktif termasuk dalam membuat jangkaan risiko yang bakal dihadapi.

Dalam pembentangan Belanjawan yang lalu saya mengumumkan penubuhan Unit Implementasi dan Pemantauan Prestasi (SIAP) yang dapat menyediakan satu pelaporan yang lebih menyeluruh berkenaan dengan maklumat projek dan inisiatif negeri. Melalui unit ini satu sistem pemantauan dan pelaporan nyata (RMRS) akan dibentuk bagi membolehkan paparan status kemajuan prestasi dan pengekstrakan maklumat dapat dilakukan.

Transformasi Pendigitalan

Negeri Selangor telah mengorak langkah lebih awal berbanding pihak lain di dalam melaksanakan program pendigitalan perkhidmatan kerajaan negeri dalam rangka mencapai gagasan matlamat Smart Selangor menjelang tahun 2025. Beberapa inisiatif seperti SELangkah, CEPat dan BINGKAS telah menunjukkan kejayaan bagi pendigitalan dapat memastikan perkhidmatan yang lebih lancar dan berkesan.

Bagi meluaskan lagi cakupan inisiatif pendigitalan ini, Kerajaan Negeri akan melaksanakan Selangor Government Data Exchange (SelGDX) sebagai platform perkongsian data bersepadu merentasi agensi negeri dan sektor awam bagi membolehkan inovasi dan juga sebarang penyelesaian masalah dapat dilaksanakan dengan berkesan.

PENUTUP

Tuan Speaker,

Dalam sesebuah negara atau negeri yang mengamalkan sistem demokrasi berparlimen dan raja berperlembagaan, kita tidak boleh menafikan suara-suara yang bertanyakan mengapa perlu kita kepada sesuatu perancangan pembangunan sosio-ekonomi negeri sepanjang lima tahun. Apatah lagi rancangan lima tahun sebegini dikatakan sesetengah pihak sebagai ***obsolete***.

Manakala itu harus saya ingatkan juga bahawa di peringkat Persekutuan, Rancangan Malaysia atau RMK-12, yang juga suatu rancangan lima tahun masih berjalan dan sudah tentu ianya akan memberi kesan kepada negeri ini. Oleh kerana itu Rancangan Selangor Pertama turut mengambil kira aspek pelaksanaan dasar, projek mahupun inisiatif yang bersifat simbiotik dan syumul di antara Kerajaan Persekutuan dan Kerajaan Negeri Selangor. Selain itu Rancangan Selangor Pertama diperlukan kerana sebagaimana yang saya sebut di atas, cabaran-cabaran besar yang dihadapi ada di antaranya adalah krisis di luar kawalan kita, misalnya, Perang Russo-Ukraine ataupun Perang Dingin di antara China dan Amerika Syarikat. Tatkala Kerajaan Persekutuan masih dilanda pelbagai fenomena - sekejap taufan, sekejap badai, sekejap hujan renyai-renyai - ketika negara ini diselubungi ketidaktentuan, saya selaku Menteri Besar tidak boleh duduk diam dan pasrah tanpa berikhtiar.

Kita mempunyai kesedaran bahawa kita wajib berusaha, berdoa dan bertawakal. Makanya ini adalah usaha serta ikhtiar kita bersama Insyah'Allah.

Kemahuan kita untuk memastikan Negeri Selangor sebagai sebuah Negeri Rahmah sesuai dengan anjuran Al-Quran, Surah al-Balad ayat 17:

ثُمَّ كَانَ مِنَ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَتَوَاصَوْا بِالصَّبْرِ وَتَوَاصَوْا بِالْمَرْحَمَةِ.

Surah al-Balad yang saya nukilkan turut menggariskan beberapa perbuatan baik atau rahmah yang tinggi darjatnya. Bermula dengan ayat 13 sehingga ayat ke 16, kita disuruh memerdekakan hamba, memberi makan kepada mereka yang kelaparan, membantu yatim yang dekat dan punyai hubungan kekeluargaan dan membantu orang miskin yang dibelenggu tanah atau bergelumang pasir, istilah yang disebut Quran, Dha Matrabah. Orang miskin Dha Matrabah ini adalah mereka yang gelandangan, tiada perlindungan, tiada tempat tinggal dan tiada tempat berteduh.

Semangat inilah yang membulatkan tekad saya untuk meluncurkan suatu perancangan seumpama Rancangan Selangor Pertama (RS-1) untuk secara dasarnya, melonjakkan ekonomi negeri, menjamin kebajikan serta kesentosaan rakyat Negeri Selangor, memastikan aliran pendapatan baharu serta terkehadapan menangani perubahan mahupun inovasi teknologi semasa.

Saya berharap ikhtiar ini, segala projek dan inisiatif ini, akan nanti dihitung oleh Yang Maha Esa sebahagian dari berpesan-pesan kepada kesabaran, berpesan-pesan untuk melakukan kebaikan:

”وَتَوَاصَوْا بِالصَّبْرِ وَتَوَاصَوْا بِالْمَرْحَمَةِ“

Tuan Speaker,

Izinkan saya nyatakan di sini, sebagai suatu anekdot, saya ini merupakan pembaca tegar F.A Hayek, ahli ekonomi tersohor berasal dari Austria. Kecenderungan saya sebagai Hayekian dan membaca sedikit sebanyak Karl Popper, meyakinkan saya bahawa pengubalan dasar harus bersifat runcitan, dengan izin ***piecemeal engineering***.

Walaupun, saya sudah tentu bersama pasukan Ahli Majlis Mesyuarat Kerajaan Negeri dan barisan penjawat awam belajar untuk menjadi pragmatik. Kami sedar demi kebaikan rakyat dan negeri kita harus bersedia untuk bergerak tangkas dan lincah.

Beberapa episod krisis dan pergolakan antarabangsa mengajar saya seumpama Krisis Kewangan Asia 1997-1998, Krisis Gadai Janji Subprima, dengan izin ***Subprime Mortgage Crisis***, yang mengakibatkan krisis ekonomi global 2007-2008, kemudiannya sepanjang saya selaku Menteri Besar Selangor, kita berhadapan dengan pandemik semenjak 2020 yang sehingga kini masih terasa kesannya.

Terkini, Perang Russo-Ukraine dan Perang Dingin China dan Amerika Syarikat menguatkan lagi keyakinan saya untuk mengimbangkan di antara perspektif Hayek-Popper dengan perspektif Keynesian-Samuelson; di antara ***piecemeal engineering*** dan ***demand side theory***, yang memfokuskan peranan kerajaan untuk menstabilkan ekonomi terutamanya sewaktu krisis.

Tuan Speaker,

FA Hayek yang meraih Hadiah Nobel pada tahun 1974 itu terkenal skeptikal terhadap keangkuhan mengumpul data kononnya mampu meneka serta mengawal segala aspek kehidupan dan tingkah laku manusia. Menerusi esei beliau yang terkenal ***The Use of Knowledge in Society***, Hayek mengkritik inisiatif menggubal dasar secara ***central planning***, perencanaan terpusat.

Menerusi karya FA Hayek yang berjudul ***The Counter Revolution of Science*** dan ***The Poverty of Historicism*** yang ditulis Sir Karl Popper, kedua-dua tokoh tersebut mengkritik obsesi minda mekanikal yang mendabik dada bahawa kita perlu mengumpul data sebanyak mungkin untuk berkemampuan mengetahui menerusi data tersebut segala tingkah-laku dan motif setiap individu.

Adakah Hayek menentang pengumpulan data atau maklumat mahupun perencanaan ekonomi? Sudah tentu tidak. Beliau menyebut dengan izin, ***“All economic activity is in this sense planning.”*** Akan tetapi beliau sedar, pada dekad-dekad akan datang, para ***central planner***, perencana pusat mempunyai kecenderungan untuk menjadi otoritarian. Data-data yang dikumpul bukannya digunakan untuk merangka pelan ekonomi memakmurkan negeri, akan tetapi suatu pelan untuk mengawal tingkah laku rakyat! Inilah disebut sebagai ***An Abuse and Tyranny of Algorithmic Decision Making***.

Justeru Rancangan Selangor Pertama berbeza daripada pelan-pelan ekonomi yang bersifat menjajah dan menerobos ruang individu. Kita akur kehendak semasa yang menggubal perancangan berdasarkan frasa terkenal seperti ***data driven policies***. Namun pelan ekonomi kita berteraskan ekonomi manusiawi, ***Humane Economy*** sebagaimana yang ditekankan oleh pengarang ***Asian Renaissance***, Dato' Seri Anwar Ibrahim.

Sementara kita mengakui keberkesanan alat-alat teknologi atau *technological tools* untuk mengumpul data bagi membolehkan kita merencana dengan lebih baik, saya tidak dapat tidak mengakui kehebatan manusia atau manusiawi. Kerana kekaguman saya terhadap martabat manusiawi yang mengatasi martabat minda mekanikal inilah saya menukikkan dari ***Hamlet***.

“What a piece of work is a man, How noble in reason, how infinite in faculty ... The beauty of the world, The paragon of animals”

Berteraskan ekonomi manusiawi tersebutlah kita tidak mahu pencabulan hak peribadi sebagaimana kebobrokan ***Cambridge Analytica***, atau pelan ekonomi yang meragut jutaan nyawa seumpama ***Great Leap Forward***.

Justeru agar Rancangan Selangor Pertama atau pelan-pelan ekonomi lainnya tidak menjadi pelantar, dengan izin Tuan Speaker, ***over-excessiveness or overly excited central planner***, kita memastikan tema strategik keempat itu berkenaan tadbir urus atau ***governance***.

Kemahuan kita kepada negeri pintar bukan bermaksud negeri ini dan rakyatnya menjadi automaton. Kita mahukan sebuah negeri pintar, yang manusiawi, yang ***compassionate***, yang penyayang.